

PRESUDA SUDA

od 27. listopada 1993. (*)

„Nacionalna homologacija za radiokomunikacijsku terminalnu opremu – Odobrenje za uporabu – Članci 30. do 37. i članak 86. Ugovora o EEZ-u – Direktiva Komisije 88/301/EEZ”

U spojenim predmetima C-46/90 i C-93/91,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u koji je uputio Tribunal de Première Instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu, Belgija) (57. i 55. vijeće), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Procureur du Roi

i

prvo,

Jean-Mariea Lagauchea,

Constanta De Muncka,

Jacquesa Paulissena,

Alaina Deleruea,

Jean-Claudea Lamberta,

Willyja Cleynena,

Sergea Hoffmana,

Pierrea Lemoinea (predmet C-46/90),

drugo,

Pierrea Evrarda (predmet C-93/91),

o tumačenju članka 30. do 37. i 86. Ugovora o EEZ-u i Direktive Komisije 88/301/EEZ od 16. svibnja 1988. o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme (SL L 131, 27.5.1988., str. 73.),

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Diez de Velasco i D. A. O. Edward (predsjednici vijeća), C. N. Kakouris, R. Joliet, F. A.

Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn i J.L. Murray, suci,

nezavisni odvjetnik: C.O. Lenz,

Tajnik: H.A. Rühl, glavni administrator,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za belgijsku vladu, Jan Devadder, savjetnik u ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, i Eduard Marissens, iz odvjetničke komore u Bruxellesu,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, Rosemary Caudwell, iz Treasury Solicitor's Departmenta, u svojstvu agenta, i Eleanor Sharpston, *Barrister*,
- za Komisiju Europskih zajednica, Richard Wainwright, pravni savjetnik, i Bernhard Jansen, iz njezine pravne službe, u svojstvu agenata, uz asistenciju Hervéa Lehmana, iz odvjetničke komore u Parizu,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja belgijske vlade i Komisije, koju su zastupali Richard Wainwright, Hervé Lehman i Virginia Melgar, državna službenica stavljena na raspolaganje Komisiji, u svojstvu agenata, na raspravi održanoj 9. lipnja 1992.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 2. prosinca 1992.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukama od 19. travnja 1989. i 11. ožujka 1991., koje je Sud zaprimio 28. veljače 1990. i 15. ožujka 1991., Tribunal de Première Instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu, (57. i 55. vijeće)) uputio je Sudu dva prethodna pitanja na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u o tumačenju članka 30. do 37. i 86. Ugovora o EEZ-u i Direktive Komisije 88/301/EEZ od 16. svibnja 1988. o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme (SL L 131, 27.5.1988., str. 73.), radi utvrđivanja je li s tim odredbama sukladan nacionalni sustav kojim se zahtijeva ministarsko odobrenje za posjedovanje radijskog odašiljača ili prijammnika i zabranjuje nuđenje odašiljača i prijammnika za prodaju ili za najam ako javno tijelo za koje je odgovoran nadležni ministar prethodno nije za dotični model izdalo homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje ispunjavanje tehničkih zahtjeva koje je odredio ministar.
- 2 Pitanja su postavljena u okviru dva kaznena postupka.

- 3 Prvi postupak, u predmetu C-46/90, pokrenut je protiv Jean-Mariea Lagauchea i sedam drugih osoba, koji su bili optuženi, inter alia, za posjedovanje bežičnih telefona i para walkie-talkie uređaja, a da nisu pribavili potrebno ministarsko odobrenje, te za nuđenje bežičnih telefona za prodaju ili najam, a da Régie des Télégraphes et Téléphones (belgijsko telekomunikacijsko tijelo, dalje u tekstu: RTT) prethodno nije za dotični model izdao homologacijsko odobrenje.
- 4 Drugi postupak, u predmetu C-93/91, pokrenut je protiv Pierrea Evrarda, koji je bio optužen za posjedovanje i nuđenje na prodaju, u razdoblju između 1. siječnja 1989. i 2. veljače 1989., bežičnog telefona za koji RTT nije izdao homologacijsko odobrenje te za posjedovanje i nuđenje na prodaju, 23. siječnja 1990., jedanaest radiokomunikacijskih uređaja, za koje također nije bilo izdano homologacijsko odobrenje, pri čemu nije prethodno pribavio potrebno ministarsko odobrenje.
- 5 U svoju obranu P. Evrard je tvrdio da je jedan od tih uređaja imao žig Deutsche Bundesposta, koji je izdao homologacijsko odobrenje. Također je predočio certifikat koji je izdao laboratorij ovlašten od strane British Telecoma, kojim se potvrđuje da određeni broj tih uređaja ima izlaznu snagu manju od 10 milivata. On smatra, a tužiteljstvo je to prihvatilo, da u tim okolnostima za posjedovanje uređaja nije bilo potrebno ministarsko odobrenje. Međutim, on osporava stajalište tužiteljstva da su ipak svi predmetni uređaji morali ispunjavati belgijske tehničke specifikacije i imati odgovarajuće homologacijsko odobrenje izdano od strane RTT-a, a u prilog osnovanosti svoje tvrdnje poziva se na Direktivu 88/301.
- 6 Iz dokumenata u spisu proizlazi da je na temelju članka 3. stavka 1. Zakona o radiokomunikacijama od 30. srpnja 1979. (Moniteur Belge od 30. kolovoza 1979.) kazneno djelo „biti u posjedu radijskog odašiljača ili prijamnika [...] bez ishoda pisanog odobrenja [nadležnog] ministra”. U članku 3. stavku 1. također se navodi da je ministarsko odobrenje osobno i opozivo.
- 7 U članku 5. stavku 3. Kraljevske uredbe od 15. listopada 1979. o privatnim radiokomunikacijama (Moniteur Belge od 30. listopada 1979.), kralj, koji je u skladu s člankom 3. stavkom 2. Zakona od 30. srpnja 1979. ovlašten za određivanje slučajeva u kojima odobrenje nije potrebno, oslobodio je od odobrenja „radioelektrične instalacije koje je odobrio RTT, s izlaznom snagom koja nije veća od 10 milivata”, što uključuje bežične telefone.
- 8 Na temelju Zakona od 13. listopada 1930., RTT u Belgiji ima isključivo pravo uspostavljanja i upravljanja telegrafskim i telefonskim linijama i uredima (uključujući bežičnu telefoniju), namijenjenim za javnu upotrebu. Osim toga, na temelju članka 2. Zakona o radiokomunikacijama, RTT je ovlašten za „uspostavljanje i upravljanje svim radiokomunikacijskim uslugama”.
- 9 U skladu s člankom 17. Kraljevske uredbe od 15. listopada 1979., RTT je također odgovoran za „upravljanje spektrom radijskih frekvencija i reguliranje njihove upotrebe u Kraljevini”. S tim ciljem, odgovoran je za dodjeljivanje frekvencija potrebnih za rad odobrenih radijskih postaja i mreža i za njihovu koordinaciju, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. RTT je odgovoran i za razmatranje zahtjeva podnesenih ministru za odobrenje držanja radijskog odašiljača ili prijamnika.

- 10 Naposljetku, iz članka 7. belgijskog Zakona o radiokomunikacijama proizlazi da se „nijedan radijski odašiljač ili prijammnik ne smije nuditi za prodaju ili za najam ako RTT nije za dotični model izdao homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje ispunjavanje tehničkih zahtjeva koje je odredio ministar” i da „detaljna pravila o homologacijskom odobrenju donosi ministar”.
- 11 U tom smislu člankom 1. Ministarskog dekreta od 19. listopada 1979. o privatnim radiokomunikacijama (Moniteur Belge od 30. listopada 1979.), kojim se utvrđuju detaljna pravila o homologacijskom odobrenju, određuje se da se ta pravila primjenjuju na svu opremu izrađenu u Belgiji ili uvezenu u Belgiju za prodaju ili za najam kao i na bilo koju opremu koju pojedinac izradi za vlastitu upotrebu. Međutim, RTT može bez prethodnog testiranja izdati homologacijsko odobrenje za uvezene radijske odašiljače ili prijammnike koji su u jednoj od država članica Europske konferencije poštanskih i telekomunikacijskih uprava već odobreni za upotrebu kao uređaji koji ispunjavaju tehničke specifikacije jednake onima koje su određene u članku 6. Ministarskog dekreta.
- 12 Nepoštovanje zahtjeva za odobrenje [ministra] i homologacijsko odobrenje kazneno je djelo. Inspektori RTT-a, u svojstvu službenika za provedbu zakona, paze da se korisnici pridržavaju primjenjivih odredaba i izvješćuju o svakom kršenju Zakona od 30. srpnja 1979. i provedbenih dekreta.
- 13 Člankom 1. Direktive 88/301, o tržištima telekomunikacijske terminalne opreme, „terminalna oprema” se definira kao oprema koja je izravno ili neizravno povezana s priključnom točkom javne telekomunikacijske mreže s ciljem slanja, obrade ili primanja informacija.
- 14 Člankom 5. Direktive predviđa se da države članice objavljuju sve tehničke specifikacije i postupke za homologacijsko odobrenje za terminalnu opremu.
- 15 Člankom 6. Direktive određuje se sljedeće:
- „Države članice osiguravaju da se od 1. srpnja 1989. odgovornost za izradu specifikacija iz članka 5., praćenje njihove primjene i izdavanje homologacijskog odobrenja povjerava tijelu koje je neovisno o javnim ili privatnim poduzećima koja nude robu i/ili usluge u telekomunikacijskom sektoru.” [neslužbeni prijevod]
- 16 Budući da je imao dvojbe o usklađenosti s pravom Zajednice zakonodavstva na koje se javno tužilaštvo u glavnom postupku poziva protiv optuženika, Tribunal de Première Instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu) prekinuo je postupak i Sudu uputio sljedeća prethodna pitanja u predmetu C-46/90, Lagauche i dr.:
- „Trebaju li članke 37. i 86. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice tumačiti tako da se njima, u području radiokomunikacija i privatnih radiokomunikacija, zabranjuju pravne odredbe kao što su Zakon od 30. srpnja 1979. i Kraljevska uredba od 15. listopada 1979., kojima se određuju kazne zatvora i/ili novčane kazne osobama koje:
1. nude za prodaju ili za najam odašiljač ili prijammnik, u ovom slučaju bežične telefone, bez homologacijskog odobrenja izdanog od strane RTT-a,

ili

2. drže, postavljaju ili upravljaju odašiljačima, u ovom slučaju bežičnim telefonima i parom walkie-talkie uređaja, a da za to nisu pribavili pisano, osobno i opozivo odobrenje nadležnog ministra?”

i sljedeća prethodna pitanja u predmetu C-93/91, Evrard:

„Trebaju li članke 30. do 37. i članak 86. Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice, zajedno s Direktivom Europske komisije od 16. svibnja 1988. o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme, tumačiti tako da se njima u području radiokomunikacija zabranjuju pravne odredbe kao što su Zakon od 30. srpnja 1979. i Kraljevska uredba od 15. listopada 1979., kojima se određuju kazne zatvora i/ili novčane kazne osobama koje:

1. unutar Kraljevine Belgije ili na brodovima, čamcima, zrakoplovima ili bilo kakvim drugim strukturama pod nadležnošću belgijskog prava, imaju radijski odašiljač ili prijamnik ili koje su na takvim mjestima postavile ili upravljaju radijskom postajom ili mrežom, a da za to nisu pribavili pisano, osobno i opozivo odobrenje ministra ili državnog tajnika nadležnog za telegrafe i telefone; ili,

2. nude za prodaju ili za najam radijski odašiljač ili prijamnik, a da Régie des Télégraphes et des Téléphones nije za dotični model izdao homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje njegovo ispunjavanje tehničkih zahtjeva koje je odredio nadležni ministar,

unatoč mogućnosti da postoji službeni certifikat dobiven na temelju postupka koji je uspostavila neka druga država članica Europske zajednice?”

- 17 U predmetu C-46/90, koji je dodijeljen petom vijeću, javna rasprava održana je 2. svibnja 1991., a nezavisni odvjetnik izložio je svoje mišljenje 11. srpnja 1991. Nakon toga, u skladu s člankom 95. stavkom 3. Poslovnika, predmet je vraćen na plenarnu sjednicu Suda. Nastavno na mišljenje nezavisnog odvjetnika, rješenjem od 14. srpnja 1993. odlučeno je da se ova dva predmeta spoje.
- 18 Za opširniji prikaz činjenica u glavnom postupku, primjenjivog belgijskog zakonodavstva, tijekom postupka kao i pisanih očitovanja podnesenih Sudu upućuje se na izvještaj za raspravu. Ovi podaci iz spisa preuzeti su samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje odluke Suda.
- 19 Svojim pitanjima nacionalni sud u biti želi utvrditi protivi li se člancima 30. do 37. i članku 86. Ugovora i Direktivi 88/301 primjena nacionalnih odredaba poput gore opisanih (točke 6. do 12.).
- 20 U tom pogledu valja pojasniti da , što se tiče odredaba Ugovora o slobodnom kretanju robe, ta je pitanja dovoljno jedno za drugim proučiti s obzirom na članke 30. i 37. Ugovora.
- 21 Potom valja istaknuti da, budući da se članak 86. Ugovora odnosi samo na samoinicijativno protutržišno postupanje poduzeća (vidjeti osobito presudu od 19. ožujka 1991., Francuska/Komisija, C-202/88, Zb., str. I-1223., t. 55.), a da se pitanja upućena

sudu odnose na državne mjere, pitanja treba razmotriti s obzirom na članak 90. stavak 1. Ugovora, u vezi s člankom 86.

- 22 Također valja zamijetiti da se u predmetu C-46/90 glavni postupak odnosi na ponašanje koje se dogodilo prije 1. srpnja 1989., datuma stupanja na snagu članka 6. Direktive 88/301, a u predmetu C-93/91 djelomično prije, a djelomično nakon tog datuma.
- 23 Konačno, valja imati na umu da je Direktivom 88/301 obuhvaćena samo oprema koja je izravno ili neizravno priključena na priključnu točku javne komunikacijske mreže, tako da u njezin opseg ne ulazi sva oprema o kojoj se radi u glavnim postupcima.
- 24 Stoga, neovisno o tumačenju članaka 30. i 37. Ugovora, pitanja treba razmotriti u kontekstu članka 86. i članka 90. stavka 1. Ugovora što se tiče činjenica prije 1. srpnja 1989. i u kontekstu direktive što se tiče činjenica nakon tog datuma, uvažavajući razliku između opreme koja ulazi i opreme koja ne ulazi u područje primjene direktive.

Članak 30. Ugovora

- 25 U presudi od 13. prosinca 1991., RTT protiv GB-Inno-BM [1991], C-18/88, Zb., str. I-5941., Sud je odlučio da je članku 30. Ugovora protivno davanje ovlasti javnom poduzeću za homologaciju telefonske opreme koja je namijenjena za priključivanje na javnu mrežu, a koju to poduzeće nije isporučilo, ako se odluke tog poduzeća ne mogu pobijati pred sudovima.
- 26 To tumačenje treba proširiti na situaciju kada javno poduzeće homologira radijske odašiljače i prijamnike bez obzira na to jesu li namijenjeni za rad putem javne mreže ili ne.
- 27 Belgijska vlada je u svojem očitovanju navela da se u slučaju da RTT odbije izdati predmetno homologacijsko odobrenje, žalba može podnijeti na Conseil d'État belge (belgijsko Državno vijeće).
- 28 Zato se, a u mjeri u kojoj je postupak homologacije o kojem je riječ u skladu s mjerilima navedenim u presudi GB-Inno-BM, on ne može smatrati protivnim članku 30. Ugovora.
- 29 Iz toga slijedi da članku 30. Ugovora nije protivno davanje ovlasti javnom poduzeću za izdavanje homologacijskog odobrenja za radijske odašiljače ili prijamnike koje ono nije isporučilo, pod uvjetom da se odluke tog poduzeća mogu pobijati pred sudovima.

Članak 37. Ugovora

- 30 Prije svega valja imati na umu da se članak 37., kojim se predviđa da države članice prilagođavaju sve državne monopole komercijalne naravi, primjenjuje na „svako tijelo putem kojeg država članica, *de iure* ili *de facto*, bilo neposredno ili posredno, nadzire, određuje ili osjetno utječe na uvoz ili izvoz među državama članicama. Ove se odredbe na isti način primjenjuju i na monopole koje je država prenijela na druge”. [neslužbeni prijevod]
- 31 Također valja napomenuti da zabrana posjedovanja određene opreme bez ministarskog odobrenja ne ulazi u područje primjene članka 37.

- 32 Ovlasti koje su dodijeljene javnom tijelu poput RTT-a uključuju razmatranje zahtjeva podnesenih ministru za odobrenje posjedovanja radijskih odašiljača ili prijamnika, dodjelu i koordinaciju radijskih frekvencija i izdavanje homologacijskog odobrenja nakon provjere je li oprema koja se stavlja na tržište u skladu s tehničkim specifikacijama koje je odredio ministar. Njihova namjena je sprečavanje smetnji između radiokomunikacija.
- 33 Ove se ovlasti stoga provode u kontekstu državnih poslova, to jest reguliranja javnih frekvencija i ne predstavljaju pružanje usluga. Ovakva djelatnost u svakom slučaju ne spada u područje primjene članka 37. Ugovora koji se, kako je sud odlučio (vidjeti osobito presudu od 28. lipnja 1983., Amélioration de l'Élevage/Mialocq, C-271/81, Zb., str. 2057.), primjenjuje na trgovinu robom te se odnosi na monopole nad pružanjem usluga samo ukoliko je takav monopol u suprotnosti s načelom slobodnoga kretanja robe, tj. diskriminira uvezene proizvode u korist proizvoda domaćeg podrijetla.
- 34 Stoga valja utvrditi da članku 37. Ugovora nije protivna primjena nacionalnih zakona ili drugih propisa kojima se zabranjuje prodaja ili iznajmljivanje radijskih odašiljača ili prijamnika ako nadležno javno tijelo prethodno nije za dotični model izdalo homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje ispunjavanje tehničkih zahtjeva koje je odredio ministar.

Direktiva 88/301/EEZ

- 35 Sada valja razmotriti implikacije Direktive 88/301 što se tiče opreme na koju se ona primjenjuje.
- 36 Direktivu 88/301 Komisija je donijela u skladu sa svojim zakonodavnim ovlastima na temelju članka 90. stavka 3. Ugovora za utvrđivanje općih pravila kojima se određuju obveze koje proizlaze iz Ugovora i koja su obvezujuća za države članice u pogledu poduzeća iz članka 90. stavaka 1. i 2. (gore navedena presuda Francuska/Komisija, t. 14. i 15.).
- 37 U članku 6. Direktive uvodi se razlikovanje aktivnosti ili funkcija koje se, s jedne strane odnose, na izradu specifikacija terminalne opreme, praćenje njihove primjene i izdavanje homologacijskog odobrenja za takvu opremu, od onih koje se, s druge strane, odnose na nuđenje robe i/ili usluga u telekomunikacijskom sektoru od strane javnih ili privatnih poduzeća.
- 38 Člankom 6. se od država članica zahtijeva da od 1. srpnja 1989. osiguraju da aktivnosti iz prve kategorije izvršava tijelo koje je neovisno o poduzećima koja se bave aktivnostima iz druge kategorije.
- 39 Nije sporno da je belgijska vlada na raspravi priznala da se u razdoblju nakon 1. srpnja 1989., koje je relevantno za glavni postupak, takva podjela aktivnosti u Belgiji nije poštovala.
- 40 Iz toga slijedi da su, u pogledu predmetne opreme obuhvaćene materijalnim područjem primjene Direktive 88/301 i u mjeri u kojoj se radi o razdoblju nakon 1. srpnja 1989., članku 6. te direktive protivna nacionalna pravila kojima se zabranjuje i novčano kažnjava nuđenje za prodaju ili za najam opreme, a da javno poduzeće koje nudi robu i/ili

usluge u telekomunikacijskom sektoru nije za dotični model izdalo homologacijsko odobrenje. Na nacionalnom je sudu donošenje zaključaka na temelju tog nalaza.

- 41 Što se tiče razdoblja prije 1. srpnja 1989. i opreme koja nije obuhvaćena direktivom ni prije ni nakon tog datuma, problem valja razmotriti u kontekstu članka 90. stavka 1. u vezi s člankom 86. Ugovora.

Članak 90. stavak 1. u vezi s člankom 86. Ugovora

- 42 Uvodno valja istaknuti da članci 86. i 90. čine dio skupa pravila namijenjenih da se osigura, kako je navedeno u članku 3. točki (f) Ugovora, da na zajedničkom tržištu ne dolazi do narušavanja tržišnog natjecanja.
- 43 Kako je gore navedeno, reguliranje javnih frekvencija je nužno za dobro funkcioniranje radiokomunikacija, kako u sektoru javnih usluga tako i u sektoru komercijalnih i privatnih djelatnosti. Takvo je reguliranje također potrebno za postizanje nenarušenog tržišnog natjecanja između gospodarskih subjekata koji koriste radiokomunikacije te između proizvođača i prodavača opreme, budući da je nedvojbeno u njihovom interesu da se njihova oprema može upotrebljavati bez smetnji.
- 44 Istovremeno valja napomenuti da se sustav nenarušenog tržišnog natjecanja, kako je predviđen Ugovorom, može jamčiti samo ako se jednake mogućnosti osiguraju različitim gospodarskim subjektima. To ne bi bio slučaj kada bi se poduzeću koje prodaje terminalnu opremu povjerila zadaća izrade specifikacija za takvu opremu, praćenja njihove primjene i izdavanja homologacijskog odobrenja za tu opremu (presude Francuska/Komisija, t. 51., i RTT protiv GB-Inno-BM, t. 25.).
- 45 Usklađenost nacionalnog zakonodavstva, kao što je belgijski Zakon od 30. srpnja 1979., sa zahtjevima iz Ugovora treba ocijeniti u kontekstu tih razmatranja.
- 46 Što se tiče zahtjeva da se za posjedovanje odašiljača ili prijammnika mora ishoditi pisano odobrenje ministra nadležnog za telegrafe i telefone, kako je predviđeno člankom 3. stavkom 1. belgijskog Zakona, valja istaknuti da u područje primjene članka 90. stavka 1. ulaze samo mjere koje države članice donose u pogledu javnih poduzeća i poduzeća kojima države članice dodjeljuju posebna i/ili isključiva prava. Zato se na ovu odredbu Ugovora ne može pozivati protiv ovlasti izdavanja odobrenja, koja je ministru dodijeljena u okviru njegovih uobičajenih ovlasti.
- 47 Isti se zaključak može primijeniti i na samu funkciju razmatranja zahtjeva za izdavanje odobrenja koji se podnose ministru, kao što je, na primjer, ona povjerena RTT-u, jer je ta funkcija samo popratni element izvršavanja ministarskih ovlasti.
- 48 Što se tiče ovlasti za izdavanje homologacijskog odobrenja, valja utvrditi da se navedeni belgijski zakon primjenjuje bez razlike na sve radijske odašiljače ili prijammnike, uključujući opremu poput bežičnih telefona, namijenjene za neizravno spajanje na javnu telekomunikacijsku mrežu.
- 49 Iz teksta članka 7. belgijskog Zakona jasno je, za razliku od situacije u predmetu GB-Inno-BM, da je ministar taj koji određuje tehničke zahtjeve koji se moraju ispuniti za homologacijsko odobrenje takve opreme kao i detaljna pravila u vezi s takvim

odobrenjem, i to u okviru svojih ovlasti za reguliranje radiokomunikacija na državnom području Belgije. Iako je u skladu s člankom 2. Zakona RTT ovlašten za uspostavljanje i upravljanje svim radiokomunikacijskim uslugama, iz teksta članka 7. jasno je da je u vezi s homologacijskim odobrenjem radijskih odašiljača ili prijamnika njegova jedina zadaća provjera usklađenosti takve opreme sa zahtjevima koje je odredio ministar.

- 50 Što se tiče opreme koju je odobrilo nadležno tijelo neke druge države članice, potrebno je istaknuti da, dok se telekomunikacijski i radiokomunikacijski sustavi država članica ne usklade, činjenica da je opremu odobrila jedna od država članica ne jamči da dotična oprema neće ometati pravilno funkcioniranje tih sustava na državnom području neke druge države članice čiji tehnički zahtjevi i dalje mogu biti različiti.
- 51 Iz navedenog slijedi da članku 90. stavku 1. u vezi s člankom 86. Ugovora nije protivna primjena nacionalnih odredaba kojima se zabranjuje, kao prvo, posjedovanje radijskih odašiljača ili prijamnika bez ministarskog odobrenja te, kao drugo, prodaja ili iznajmljivanje takve opreme, a da za dotični model nije izdano homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje sukladnost s tehničkim zahtjevima koje je odredio nadležni ministar, čak i ako je tu opremu odobrila druga država članica.

Troškovi

- 52 Troškovi podnošenja očitovanja Sudu koje su imale belgijska vlada, Ujedinjena Kraljevina i Komisija Europskih zajednica ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

kao odgovor na pitanja koja mu je Tribunal de Première Instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu) uputio odlukama od 19. travnja 1989. i 11. ožujka 1991., odlučuje:

- 1. Članku 30. Ugovora nije protivno davanje ovlasti javnom poduzeću za izdavanje homologacijskog odobrenja za radijske odašiljače ili prijamnike koje ono nije isporučilo, pod uvjetom da se odluke tog poduzeća mogu pobijati pred sudovima.**
- 2. Članku 37. Ugovora nije protivna primjena nacionalnih zakona ili drugih propisa kojima se zabranjuje prodaja ili iznajmljivanje radijskih odašiljača ili prijamnika ako nadležno javno tijelo prethodno nije za dotični model izdalo homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje ispunjavanje tehničkih zahtjeva koje je odredio ministar.**
- 3. Za opremu obuhvaćenu Direktivom 88/301 od 16. svibnja 1988. o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme, i za razdoblje nakon 1. srpnja 1989., članku 6. te direktive protivna su**

nacionalna pravila kojima se zabranjuje i novčano kažnjava nudenje za prodaju ili za najam opreme, a da javno poduzeće koje nudi robu i/ili usluge u telekomunikacijskom sektoru nije za dotični model izdalo homologacijsko odobrenje. Na nacionalnom je sudu donošenje zaključaka na temelju tog nalaza.

4. Članku 90. stavku 1. u vezi s člankom 86. Ugovora nije protivna primjena nacionalnih odredaba kojima se zabranjuje posjedovanje radijskih odašiljača ili prijarnika bez ministarskog odobrenja te prodaja ili iznajmljivanje takve opreme, a da za dotični model nije izdano homologacijsko odobrenje kojim se potvrđuje njegova sukladnost s tehničkim zahtjevima koje je odredio nadležni ministar, čak i ako je tu opremu odobrila druga država članica.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 27. listopada 1993.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: francuski